

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglasi, poslano ter novice isti prostor K 20. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Upravištvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Ustavotvorni odbor.

Komunistični načrti ustave.

LDU, Beograd, 8. februarja. (ZNUJ) Danes je imel ustavni odsek sejo, na kateri se je nadaljevala načelna diskusija o načrtu ustave g. Pašiča. Predsedoval je dr. Milenko Vesnić. G. Filip Filipovč (komunist) je rekel, da se morajo pri razpravi o ustavi vpoštevati odnosi, v katerih se ustvarja. V načrtu g. Pašiča se ne vidi, da so veliki dogodki, ki so se odigrali med svetovno vojno, zapustili svojo sled v ustavi. Izgleda, da so ustvaritelji tega načrta prespali te velike zgodovinske dogodke ter leta po svetovni vojni.

Kadar se govori o ustavi, treba je računati tudi s svetovnimi gospodarskimi dogodki in z mednarodnim političnim položajem, ker danes niti ena država ne more ostati kot samostojna gospodarska enice. Vojna je služila kapitalizmu. Svet še vedno ne živi v mirovnih odnosih, gotovo zato, ker je po vojni ostalo pri istem meščanskem redu kakor pred njo. Narodni problemi so v svetovni vojni izgubili svoj značaj, ker je na milijone ljudi moralo iti na bojne poljane za kapitalistične in imperialistične interese.

Samo svetovna ustava more vsem narodom zagotoviti, da bodo svobodni in samostojni. Kot dokaz za to naj služi sovjetska Rusija, ki stremi za tem, da se povsod uvede pravica samoodločbe narodov. Amerika ima 100 milijonov prebivalcev, Japonska 50, Angleska 50 in v vojni obogatele industrijske države tudi 50 milijonov prebivalcev. Iz tega se vidi, da je 250 milijonov ljudi več ali manj dobro preživele to vojno, dočim živi 1/4 milijarde ljudi v onih deželah, ki so gospodarsko odvisne od Amerike in Anglije. Francoski fin. minister je nedavno govoril o finančni krizi na Francoskem tako, da ga ne bi prekosil niti najhujši boljševik. Italija je brez pramoza in brez kruha. Japonska se nahaja pred težko revolucionarno krizo. Iz malih državic je ententa napravila oporišče, na katero se naslanja v svoji kolonialni politiki.

Tako ostaneta le še dve sili: Amerika in Anglija. Pa tudi te dve veliki državi sta v velikem tekmovanju. Amerika gradi toliko vojnih ladij, da bo v petih letih njena mornarica močnejša kot angleska. Zaradi potrošnje in nafte divja med tema dvema državama hud konkurenčni boj. Vse se pripravlja na novo svetovno vojno. Po podatkih, ki jih je predložil angleški diplomat Ting, ki spada tudi med buzoazije, ima, ako se računa deset zlatih rubljev za en angleški funt, Amerika 19 milijard aktiv in nič pasiv, Anglija 17 milijard aktiv in 8 milijard pasiv; med aktivni je tudi 8 milijard ruskega dolga, katerega bodo dobili povrnjenega, kakor računajo. Francija ima 3 in pol milijarde aktiv in 10 in pol milijard pasiv; zato poskuša opleniti Nemčijo za 226 milijard zlatih rubljev.

Glede razmerja med življenjskimi potrebščinami in delavskimi plačili se more reči, da so v Ameriki padle cene življenjskim potrebščinam za 120%, delavske

plače pa le za 100%. Na Angleškem so potrebšchine poskočile za 170%, plače pa le za 130%. V Franciji se je življenje podražilo za 300%, plače pa so se le za 200% povečale. Na Japonskem so življenjske potrebšchine poskočile za 130%, delavske plače pa le za 60%. Pri nas v Jugoslaviji te razmerje med povečanjem cen življenjskim potrebščinam in delavskimi plačili 100 : 60.

Iz tega je razvidno, da je položaj delavskega prebivalstva neznošen. Delavci uvidevajo, da je kapital v vojni obogatel in da dolgove poskuša naprtiti delavskemu razredu. Nadalje se tudi vidi, da je nepravilno razmerje med cenami življenjskih potrebščin in delavskimi plačili motor, ki ustvarja nezadovoljnost in revolucijo. Zato je treba dvigniti produkcijo. To pa toliko časa ne bo mogoče, dokler bo iz pridobitnih odnic izključena Rusija s svojim nečrpnim virom sirovin in Nemčija, ki razpolaga z najboljšimi tehničnimi proizvodi. Amerika nam ne more pomagati, ker je naša valuta slaba in je zaradi tega vse veliko predrago. Buržoazijski sistem za sedaj ne dopušča nobene reforme in dokaz, da je to res tako, je naš ustavni načrt, v katerem ni sledu o kakih socializaciji industrije. Ta načrt ustave, ki ga je predložila vlada, ima na sebi vse sledove preteklosti. Namerni dvodomni sistem nas je bolj potisnil nazaj kakor pred vojno srbijska ustava. Po tem ustavnem načrtu ni mogoče rešiti niti enega socialnega vprašanja in tako tudi ne narodnega. Zato vsebuje ta ustava kot strogo načelo zasebno lastnino. Dokler priznava to načelo, se država ne more vmešavati v gospodarske prilike lastnika in država ureja cene po zahtevi družbe.

Dr. Sime Marković (komunist) opozarja na razmere v naši državi in konkretno kritizira nastali položaj. Po njegovem mišljenju država Srbov, Hrvatov in Slovencev ni nastala na pravni, ampak na faktični način, ker bi bila mogla dati pravno podlago samo suverena konstituenta Radi tega edinstvo ni bilo posledica naraonih zgodovinskih procesov. V Srbiji n. pr. o Slovencih prepričani niso nič vedeli. Naša država je nastala kot stranski produkt svetovne vojne. Oni dve leti po vojni pa, namesto, da bi se bila vodila politika narodnega ujedinjenja, se je vodila politika, ki je oddaljevala vse tri dele med seboj. Ideja narodnega edinstva je v težki krizi in država je v tem trenutku bolj oddaljena od narodnega edinstva, kakor je bila pred dvema letoma. To je žalostno ali resnično. Izvirna karakterizacija te fatalne politike je forsiranje centralistične preuredbe naše države. Fatalna politika je zasnovana na vsestransko pogrešeni premisi, da je narodno edinstvo in centralistična preuredba ena in ista stvar. Ta politika forsiranja povsem naravno izhaja sumnje, da se za njo skrivajo hegemonistične težnje srbske buržuazije.

oči: temo, kjer tiho leži mož, ki je dal svetu eno največjih del. In jasna je zavest, da bo človek iskal in prosil tega poslednjega razodetja, dokler bo živel človeški rod. Zato duh ne more obseči vsega tega dela, ker misli uhajajo v temni grob, tja onstran.

Stari Karamazov nosi v svoji duši vso razvratnost in vse sladostrajte materije od vekov. On pljuje Kristusu v obraz za vse tiste, ki so kdaj tajili božjo besedo, samo zato, da poniža globoko verno rusko ženo in bo s tem večjo naslado potem poljubljaj prstke njenih nožic. Bosonožki ubije vse njeno človeško dostojanstvo in ko diha pred njim le telo, se sladostrajnež dotakne tega telesa in pijanem razkošju. Toda on se hoče zabavati tudi z vprašanji: Je Bog, ali ga ni? Je nesmrtnost? In ta vprašanja so zanj tako sladostrajna zabava, kakor pijanost od konjaka. Ze ves pobit od starosti se lišpa za tisti trenutek, ko pride k njemu Grušenka, oživela Venera, katero čaka za to pot tritisoč rubljev.

Dr. Marković se spominja na Radiča, ki je tedaj, ko se je ustvarjala naša država, govoril o enem narodu s tremi plemeni, sedaj pa nastopa za Hrvatsko državno individualnost. Končno kritizira dr. Sime Marković ukrepe proti stavkam, katere so bile pa gospodarskega značaja in ki so imele namen, da si proletarijat materijelno odpomore in obsoja vladno »obznanje«, s katero se je razpuščila sindikalna gospodarska organizacija, v kateri se je bilo udružilo nad 250.000 proletarcev. Tudi agrarna reforma se še ni izvedla. V poljedelstvu, v obrti in industriji se tudi še ničesar ni ukrenilo. Vse to označuje dr. Marković kot greh buržuazije, ki se hoče potem nasilja obdržati na vladi in nastopa proti odredbam, ki jih predvideva Pašičeva ustava, katere ne jamči niti za politične, niti za meščanske pravice. Samouprava je po Pašičevem načrtu samo fiktivna. **Dr. Marković zahteva, da se v ustavi vpoštevata načelo obvezne zaščite delavca in kritizira določbe o eksistenčnem minimumu.** Radikalec Ljuba Jovanović predlaga, da se predloži ves materijal, ki ga je včeraj predložil poslanec dr. Vošnjak. Poslanec dr. Laginja zahteva, da se izdajajo komunikacije o se-

jah ustavotvornega odseka, nakar mu odgovori dr. Vesnić, da je to že sklenjeno. Seja se je končala ob dvanajstih 45 minut.

DANAŠNJA SEJA USTAVOTVORNEGA ODBORA.

LDU Belgrad, 9. febr. Danes dopoldne se je vršila pod predsedstvom dr. Vesnića seja ustavnega odseka. Posl. Ojnovič (republikanec) je omenjal v svojem govoru, da je vprašanje zedinjenja izven diskusije. **Ustava pa mora obsegati vse naše socialno življenje. Zagovarjal je republikansko obliko države ter načelo, naj bi o tem odločil narod sam.** Izjavil se je proti senatu ter poudarjal potrebo, da si konstituenta dotoči delokrog svojega dela.

V imenu Jugoslovenskega kluba je posl. dr. Šimrak naglašal, da ni v vladnem ustavnem načrtu ničesar glede notranje ureditve države. Ustava naj bi bila plod skupnega sporazuma. Nadalje je zagovarjal načelo pokrajinskih zborov.

Posl. dr. Spahe (musliman) se je izjavil za ureditev države po pokrajinah. Nato je odgovarjal posl. dr. Marković na izvajanja posameznih govornikov.

Komunisti in ustava.

Pred dvema dnevoma je bila dana komunistom prilika, da povedo svoje mnenje o ustavi in o bodoči ureditvi jugoslovenske države.

Povedati moramo odkrito, da smo bili precej iznenadeni, ko smo prečitali govore komunistov Filipovića in dr. Sime Markovića.

Ne vemo, če so postali vsi komunisti res tako krotki in pohlevni goobje, ampak ta dva gospoda sta še krotkejša! Niti ena besedica ni padla o revoluciji — o krvavi revoluciji že celo ne, kakor so jo zasajali ljubljanski dobrovoljčki z dolgim jezikom v različnih gostilnah, kjer so že vnaprej delili bogat plen s kolodvora, do katerega jim bo pomogla »krvava rihta«. Tudi nobenih slavospevov na kralja Lenjina ni bilo, tudi ne na slavnega vojskovodjo Trockega 300 km za fronto — prav nič ni bilo slišati! Vsega tega ni bilo slišati, ampak govorili so gospodje nekaj krvavi, danes pa koruzni komunisti tako, ne kakor govore »socialpatrijotje« danes, ampak kakor so govorili isti »socialpatrijotje« že pred 40, recni in piši: že pred štiridesetimi leti! Ne, ne, gospodje! Srbski komunisti so daleč za drugim svetom! Kar oni imenujejo »komunizem«, to smo imeli mi že tako zdavnaj, da smo na to — pozabili!

Kaj je povedal n. pr. posl. Filipovič? Njegova izvajanja se po vse-

bini prav nič ne razlikujejo od tega, kar je pisala »socialpatrijotska« dunajska »Arbeiter-Zeitung« ali pa berlinski »Vorwärts« že med vojsko! Da so vojske plod kapitalističnega družabnega sistema, to ni za naš nič novega. Ravno tako ni za nas nič novega, da bo kapitalistični družabni sistem rodil zopet nove vojske. Novo tudi ni to, kar nam pripoveduje posl. Filipovič o razmerju delavskih plačil in današnje draginje. To je navadna statistika, ki jo pozna vsak, kdor se za te stvari zanima. Kapitalistični list »Jugosl. Lloyd« prinaša o tej stvari od časa do časa še bolj statistike, kot jo je navegal posl. Filipovič v svojem govoru v ustavotvornem odboru!

Formelno bi bil Filipovičev govor prav dober kot članek za »Radničke Novine«, stvarno je bil pa jako slab za ustavotvorni odbor, kjer se ne gre za lamentacije, ampak za pozitivno delo o ustavi!

Božanska je bila pa opazka posl. dr. Sime Markovića, »da naša država ni nastala na pravni, ampak na faktični način.« Tako govori človek, ki pravi, da je »revolucionar«! Ali je že bila kdaj spočeta kakšna revolucija z notarskimi akti in z državnopravnimi pogajanjmi? Vsaka revolucija, tudi mirna in nekrvava, je v jurističnem smislu nasilen fakt in ne pravni akt! Sedaj nam je jasno, za-

kaj se oča Pašič gospoda »revolucionarja« Markovića ni zbal in ustrašil. Revolucionarji s takimi teorijami o »krvavi revoluciji« so popolnoma mirni in solidni gospodje in roba iz vagonov ni ljubljanskem kolidvoru še dolgo ne bo pokradena!

Pravilno pa je bilo naziranje posl. Markovića o tem, da narodno edinstvo še ni identično s centralizmom. Država je stvar za sebe, dočim je centralizem, avtonomija ali pa sovjet samo upravna forma države, ki se lahko menja po potrebi.

Tudi sovjetska ustava ni tista edina rešitev za blagor ljudstva, kakor nam hočejo to oznanjevati komunisti. Za Rusijo je mogoče ta državna uredba dobra, a kdo ve, če bo tudi za nas? Sovjetski sistem kot tak ne garantira prav nič »vlade kmetov in delavcev.« Sovjetski sistem je sistem, kakor vsak drugi. Mi danes ne vemo, ali se je v Rusiji obnesel ali ne. Mogoče se je. S tem pa še ni rečeno, da se bo obnesel tudi pri nas, kakor ne vemo, če bi se obnesel pri nas švicarski kantonski sistem, ali pa francoski centralistični sistem ali pa angleški sistem samouprave! Severni medvedje ne morejo živeti v tropičnih krajih in na severnem tečaju poginejo afriške palme. Ni vse za vsakega in za povsod!

S priznanjem sicer konstatiramo dalje, da je govoril dr. Marković mnogo o zaščiti delavstva potom ustave, in s priznanjem konstatiramo, da je našel velevažno vprašanje o minimalnih delavskih plačah (Minimallohn), toda z žalostjo v srcu moramo ugotoviti, da vse te lepe in za delavstvo silno koristne in v lepemembne zahteve niso nikak plod komunističnega sovjetskega grabanja v Rusiji, ampak to so že prastare zahteve nemških zaničevanili »socialpatrijotov« in še bolj zaničevanih angleških »trade-unionistov«, in kolikor nas ne vara spomin, je bil eden najbolj vnetih zagovornikov delavske zahteve po minimalni plačli sedanji angleški ministrski predsednik Lloyd Georges, ki gotovo ni nikak komunist po milosti kralja Lenjina!

So stvari, ki se jih mi lahko od Srbov učimo, so pa tudi stvari, ki se jih morajo Srbi učiti od nas še dolgo, dolgo časa! Med te stvari spada tudi — socializem in socialna vprašanja. Pa brez zamere, gospod Žorža, da ne bomo vedno imeli »patra« Lemeža v pesteh.

Leto 1873.

Leta 1866. je bivša Avstrija izgubila vojsko z Nemčijo. Plačati je morala vse svoje ogromne vojne stroške, plačati je morala za tedanje čase prav občutno vojno odškodni-

svetu vse dovoljeno. In vse, kar je ves čas govoril, pade pred Ivanom tisti hip v prah. »On tam gor, zah-teva, da greva jutri pred sodišče in sprejmeva kazen.« V tisti noči pa se pogovarja z njim, ki je v njem. Ta je razum vseh vekov, njegov drugi jaz. »Kaj boš hodil? Ti si na potu do Boga-človeka, kateremu je vse dovoljeno. Ti postaneš Bog in zato je ukaz, da pogaziš vse kar je človeškega.«

Na dan sodbe se prikaže Ivan pred sodiščem. Ničesar ne izpove, tako je ukazal on. Toda tisti »tam gor« je močnejši. Po strašnem boju izpove vse. Kje so priče? Ivan se spomni njega z repkom, zavrženega angela. Zblaznega odpeljejo in muziki, porotniki obsodijo Mitjo greha.

Zakaj ga obsodijo? Ali so se resnično zmotili? Ali ni morda obsojen za vse grehe svojega rodu? Mitja sam sprejme kazen nase, ne za dejanje ampak za misel. Tam pod zemljo v rudnikih se bo očistil in zapel v okovih himno bogu.

Bratje Karamazovi.

(Gostovanje Hudožestvenikov.)

(J. K.)

Roman. Ko je Dostojevskij govoril ob neki obletnici na Puškinovem grobu, je dejal, da je ta prvi iz zemlje zrasi ruski poet ponesel glavno tajno svojega bitja v grob. Kakor so bile te besede resnične za Puškina, v toliko večji meri je dokaz zanje delo Karamazovih. Zato je tako težko pisati o njih. Ko človek pretrpi strašno dramo ubogega Mitje, obnemore v silnih krčih Ivanovega razuma in se oklepa čistosti Aljoše, kot rešne bilke v tem labirintu človeškega življenja in stvarstva, išče naprej, kajti razodeti se mu mora poslednja beseda. Dostojevskij sam mu je oblubljal, da napiše drugi del, kjer se razodene... Kaj? Iz njegovih zapiskov vemo, da je hotel napisati knjigo o Kristusu. Mogoče bo v sledečem delu romana Aljoša Kristus? Ali Ivan, Mitja? Grušenka Magdalena? V temo groba prosljo

Za ta denar ve Mitja, sin iz prvega zakona. Ko se je rodil, mu je umrla mati in potem je živel tam zadaj nekje na dvorišču pri slugi Grigoriju. Brez srajčke, bosonog je capljaj po dvorišču, prepuščen le samemu sebi. Tak je stopil v življenje. Edina dedščina je bila Karamazovska široka-natura, ki poseže vedno do dna. V duši orje strašna misel: ubiti očeta, ki ga je ocganil za življenje, denar ter mu hoče v poslednji ni ugrabiti njegovo Grušenko. Ves divji plane nekoč v sobo in starih komaj uide smrti. Pozneje se približa v tih noči in zvabi starca z dogovorjenimi znaki za prihod Grušenke k oknu. Te znake je razodel stari edinole Smerdjakovu, neprizanemu sinu z neko »smrdečo«. Ta božjastnik živi kot žival, a vendar diha v njem strašna Karamazovska črta: nagon. Starec se približa k oknu. In zgodi se, da leži pod oknom s tolkačem ranjeni sluga Grigorij, ki je prišel tisti čas na vrt, ko je Mitja gledal v okno. V sobi pa počiva ubiti Karamazov, ovoj, v katerem

LISTEK.

Branislav Nušič:
Rejenček.
Preložil Cvetko Golar.
(Dalie.)
Četrta glava.

V kateri se otrok krsti in se mesto prijatelja zapiše v protokol črka N; ali s tem ni zadovoljeno čitateljevi radovednosti, ker se šele v peti glavi dogodi nekaj izvanrednega in čudovitega.

V mestu je to drugače. Tam sliši n. pr. vaša sosedka, kako ste se vi nekaj malega sporekli s svojo ženo; pa ona to čisto naskrivaj pove v cerkvi svoji prijateljici na uho: »Sam Bog ve, kako rada imam svojo sosedo Perko in da molim za njo; oh, koliko trpi ta od svojega moža! Nočem, da bi se od mene to zvedelo, ali — sosedje smo, in sinoči!...« In pove vso istorijo, ali vse lepo zakrito in fino, kot da ji je žal.

Na — vasi pa — je to vse drugače. — Stanojka stopi na prag, pa zakriči sosedji Pauni, ki slive trga: »Pauna, slišiš, Pauna! Ali si slišala o Aničinem otroku?«
»Kaj?«

»Pravijo, da je popu podoben; drugi pa reko, da ne popu, temveč županu. samo nos ima kakor štacunar Jovo.«

»Tiho, veli Pauna, »tiho, to je greh Nihče ne more vedeti.«

In stvar gre naprej, ne samo po Prelepnicu temveč deset vasi napolno. Ker nič ni tako krilato kot govornica. Poči, pa je več ne moreš ustaviti.

In kaj šele potem, kadar zaženo vrišče ženske! Izpočetka ni hotela niti ena in za noben denar k Aniči; vsaka je še glavo v stran obrnila, kadar je šla mimo hiše. A pozneje so šle vse po vrsti k njej, da se vsaka na lastne oči prepriča, komu je otrok podoben. In govornica — rase — pripovedujejo se čeli čudeži.

In nazadnje — ženske so ženske. Kaj jim je na tem, da so opravljale popa in župana in štacunarja in ne vem še koga. Slednjič so se spravile še na svoje može, ker je vsaka na otroku nekaj opazila, kar na moža spominja. In Ivkova Stana je počakala grešnega Ivka na pragu:

»Počakaj, da ti pogledam v oči.«

»Kaj si znorela?« se zavzame Ivko.

»Nisem, ali kako da imaš ti takšne oči kot tisti tam...?«

»Kdo?«

»A... tisti Aničin...«

Ivko ji pokaže pest in to je dosti; Stana umolkne.

Takšna govornica je nastala po vasi, in vaščani so se sporekli med seboj, ženske so se ozmerjale in — opljuvale. Z eno besedo — majhno otroče je zadalo celi vasi silne skrbi, in to prav takrat, ko se je mislilo na to, da se cerkev pobeli.

Pop več ne pridiguje in ga tudi ni nikamor; župan ne pride več v krčmo, a pisar ne pride več iz krčme. In oba sta zopet prijatelja.

Zdelo se je, da pisarju ni bilo prav, ker je župan skrival pred njim, da hodi k Aniči. Nato je še Rado plačal pisarju rakijo, in tako sta se ohladila župan in pisar drug proti drugemu. Ko pa so se začele tiste govornice po vasi na Oznanjenje Gospodovo, in je drugi dan prišel župan v občinski urad, je pisar jez-dil na stolu, kadil in žvižgal.

Župan vstopi in mu želi pravljubnejšijo dobro jutro, a pisar molči, in šele kasneje reče:

»Poslušaj, župan, jutri grem v mesto.«

In župan pravi:

»Pa zakaj bi hodil! Vzemi mojega konja!«

»Nočem tvojega konja, ker šepa na eno nogo.«

»Prosim te, tajniče, in če bi šepal na dve noge, vzemi mojega konja. Sicer bi bila to zame razžalitev, se izvija župan.«

»A, kakšna razžalitev, če pa konj šepa.«

»Seveda je to razžalitev, tajniče! Naj šepa ali ne šepa, tu ne gre za konja, temveč zame. Vse štiri noge lahko polomim svojemu konju, a tega nočem, da bi me ti žalil. Prosim te kot brata: Vzemi mojega konja! In potem, začne župan s še tišjim glasom, »kaj pa hočeš v mestu, tajniče, ali imaš opravka pri glavariju ali kaj? Zakaj pa meni — kot bratu ali takorekoč kot županu tega ne poveš?«

»Če imam opravka, se bo že zvedelo o svojem času,« odgovori pisar po svoji navadi.

»Vem, da se bo zvedelo, ali — čemu bi jaz to zvedel še-le od ljudi? Zakaj meni tega sam ne poveš kot svojemu človeku?«

Pisarju se začne župan smiliti, ko vidi, da je v zadregi, pa se malo zamisli in reče na to:

»Veš, kaj je: Jaz rabim kakih petdeset kron, ali mi jih moreš dati od onih doklad?«

»Seveda morem, tajniče, zakaj ne! Doklade sicer niso moje, pa zakaj bi ne mogel? A pojdeš li v mesto?«

»Ne pojdem!«

»Takšnega te imam rad,« pravi župan in objame pisarja, odpre blagajno, seže z roko med doklade in da pisarju petdeset kron. Pa gresta skupaj v krčmo in sedeta za isto mizo.

Ko sta minila dva tedna, prinese Savka iz mlina Aničinega otroka v cerkev li krstu. Takrat je pridrlo v cerkev malo in veliko, da vidijo, kdo bo otroku za botra, ker se je vsak branil. Govorilo se je sicer, da bo to Rado Krnja, a vsi so vedeli zakaj. Otroku bo dal gotovo popovo ali županovo ime. Pa kaj, to še ni nič, ali ko bo duhovnik vprašal: »Kdo so mu roditelji?« kaj bo šele na to vprašanje odgovoril boter Rado Krnja, in to pred vsem ljudstvom!

A pisar, ki je zdaj županov prijatelj, je vse to v naprej vedel. Hiti k županu in mu svetuje, naj on vzame otroka in mu bo za botra.

Vsi v cerkvi so se začudili, ko pride župan pa reče glasno pred vsemi ljudmi:

(Dalie prih.)

Priporočila se tvrdka Josip Petelinc, Ubojilna, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7, Popravila se sprejemajo. edina tovarniška zaloga živalnih strojev v vseh opre-mah, materijal in izvršba predvojna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si- Večletna garancija! steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija Ugodni plačilni pogoji.

Nova dvokolesa, različne pnevmatike, živalni stroji in vsakovrstni deli po nizki ceni pri **Bajtel-u.** Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, živalni stroji itd. v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4.

Sodavičarna, kompletna z elektromotorjem, hišo in vrtom na prodaj. Ponudbe na upravo »Napreja«, Ljubljana.

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega **haložana** naj se blagovoli poslužiti tvrdke: **Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sv. Barbari v Haložah.**

Brez konkurence! **Mašinsko olje** Regal 0, najboljša kvalitete prodaja na debelo v lesenih sodih in pošilja vzorce na zahtevo **Jovan Jovanovic i Komp., Beograd** Sremska ul. 9

Oblastveno konces. informacijski zavod **Drag. Beseljak** v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

KAJO DELIC, zlatar in draguljar **Ljubljana** Milšerjeva ul. 4 priporočila svojo **zlatarsko in draguljarsko delavnico**

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Citajte velezanimivo študijo **Dr. Oto Bauer - Uratnik Pot k Socijalizmu.** Cena K 2.— Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Splošna ključavničarska in mehanična delavnica se je otvorila. Sprejema splošna popravila pisalnih in živalnih strojev, kontrolnih blegajev itd. **Fr. Lebar & L. Tišler** Jenkova ulica 9.

Tovarna Barva vsakovrstno -- blago. **JOS. REICH** Kemično čisti obleke. **Svetlolika** ovratnike, zapestnice in srajce. **Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 3.**

Podružnice: **Maribor** Gosposka ul. 38 **Novomesto** Glavni trg **Kočevje** št. 39.

Ivan Jax in sin Ljubljana, Dunajska cesta 15. **Šivalni stroji in stroji za pletenje.** Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezanje počinje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“. Ceniki zastoj in franko. **Kolesa iz prvih tovaren.** Dürkopp, Styria, Waffrenrad. Začasno znižane cene!

Prvovrstna sveža slanina (špeh) po 44 do 46 kron za kg se dobi samo na Predovičevi, Smoljanovi in Krašovčevi stojnici v Šolskem drevoredu.

Največja zaloga se priporočila za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah. **klavirjev in pianin v Ljubljani.** **Tvrdka J. DOLENC,** Ljubljana, Milšerjeva ulica št. 5

RUDOLF PEVEC trgovec v Mozirju **naznanjam, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremu v bližini Beograda in Novega sada ter bom mogel najkulantneje ter po najnižji dnevni ceni postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječmenom, ovaem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo svinjami, s karlovsčkim in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo naravnost na tvrdko Rudolf Pevec v Beški v Sremu. — Brzjaviti: Pevec Beška-Srem.** **Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati z vsako drugo tvrdko. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in drogl. Slovencem se bodo brezplačno dajala eventualne informacije.** Za mnogobrojna naročila se priporočila **Rudolf Pevec.**

Nakupovalna zadruga za konzumne in produktivne zadruga in zavode **r. z. z. o. z.** v Ljubljani, Aleksandrova ulica šte. 5 priporočila svojim članom **nakup najrazličnejšega blaga!**

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi (vplisana zadruga z omejenim poročtvom) sprejema **hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.** Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1033 članov ter sledeče aruštvene sklade: **Rezervni delež . . . . . K 41.647'42** **Društveni sklad . . . . . K 30.939'43** **Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2, ... 207'94.** Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 2'50 in delež K 40'—. **Pisarna v Zagorju šte. 99.**

Mariborska eskomptna banka, Maribor, Tegetthoffova ulica 11 **Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC** prevzema denarne vloge in izvršuje vsakovrstne bančne posle - - pod najugodnejšimi pogoji. - -